

Sygn. akt IC 2170/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Izabela Kosińska - Szota

Protokolant: sekretarz sądowy Natalia Stokłosa

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2016 roku w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. R.**

przeciwko **Powiatowi (...)**

o zapłatę 23 986,40 zł i ustalenie

I. zasądza od strony pozwanej Powiatu (...) na rzecz powoda R. R. kwotę 21 500 (dwadzieścia jeden tysięcy pięćset) zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 20 000 zł od dnia 27 sierpnia 2013 roku;

II. oddala powództwo o ustalenie i dalej idące powództwo o zapłatę;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 3 675,90 zł (trzy tysiące sześćset siedemdziesiąt pięć złotych 90/100) tytułem kosztów procesu;

IV. nakazuje uiścić stronie pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 407,99 zł (czteryście siedem złotych 99/100) tytułem brakujących kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód R. R. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Powiatu (...) kwoty 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami za zwłokę od dnia 27 sierpnia 2013 r., kwoty 3 986,40 zł tytułem odszkodowania, w tym związane z kosztami leczenia, rehabilitacji i dojazdów do lekarzy - 1 500 zł oraz kosztami opieki osób trzecich w ciągu 6 tygodni unieruchomienia gipsowego po 8 h dziennie po 7,40 zł za godzinę w kwocie 2 486,40 zł. Powód wniósł nadto o obciążenie pozwanego kosztami postępowania i ustalenie odpowiedzialności na przyszłość w zakresie skutków wypadku.

W uzasadnieniu podał, że w dniu 12 lutego 2012 r., będąc zatrudnionym w (...) S.A. z siedzibą we W. jako pracownik ochrony pełnił jednoosobową 24 - godzinną służbę na obiekcie (...) oraz (...) znajdującym się na trasie O. - K., podczas której poślizgnął się na oblodzonej, wyłączonej z zimowego odśnieżania drodze i doznał obrażeń ciała. Podał, że w (...) w P. założono mu opatrunek gipsowy na lewej nodze, jednak wobec utrzymującego się silnego bólu, poddano go operacji zamkniętej repozycji ze stabilizacją więzozrostu piszczelowo - strzałkowego. Powód wskazał, że miejscem zdarzenia była działka nr (...) stanowiąca drogę powiatową nr (...), która była wyłączona z zimowego utrzymania. Powód podniósł nadto, że zgłosił swoje roszczenie Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W., które na podstawie planu operacyjnego zimowego utrzymania dróg na sezony zimowe 2010/2011, 2011/2012 oraz (...) odmówiło mu wypłaty odszkodowania. W ocenie powoda, takie stanowisko jest nieuzasadnione w kontekście zarządzenia nr 46 Ministra

Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 25 października 1994 r. w sprawie zasad odśnieżania i oczyszczania gołoledzi na drogach publicznych, które nie przewiduje istnienia dróg wyłączonych z zimowego utrzymania.

Strona pozwana Powiat (...) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2 400 zł. Pozwana przyznała, że zgodnie z planem Operacyjnym Zimowego Utrzymania Dróg droga, na której doszło do zdarzenia z udziałem powoda jest wyłączona z zimowego utrzymania, co nie oznacza jednak, że droga ta została całkowicie wyłączona i pozbawiona jakichkolwiek czynności w zakresie zimowego utrzymania, czego dowodem są dołączone do pozwu zdjęcia oraz dziennik dyżurów. W ocenie pozwanej brak jest przesłanek jej odpowiedzialności, bowiem powód nie wykazał związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem z 12 lutego 2012 r. a winą strony pozwanej, gdyż droga, na której doszło do zdarzenia była odśnieżona i posypana, co spowodowało jej przejezdność i miało usunąć śliskość. Pozwana podniosła nadto zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody oraz zakwestionowała zasadność wysokości dochodzonego roszczenia, podstawy jej wyliczenia oraz ustalenia jej odpowiedzialności na przyszłość za skutki przedmiotowego wypadku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 lutego 2012 r. na drodze powiatowej nr (...) stanowiącej działkę nr (...), powód pełnił jednoosobową 24 - godzinną służbę jako ochroniarz obiektu (...) i (...) O. - K.. Do obowiązków powoda należało m.in. patrolowanie i kontrola ruchu osobowo - towarowego. Tego dnia powód ubrany był w standardowy mundur i obuwie zimowe. Około godziny 18.45 idąc w kierunku budynku C, powód zauważył przejeżdżający samochód wojskowy z żołnierzami, po czym obrócił głowę, zrobił dwa kroki naprzód, prawą nogą utracił przyczepność i całym ciężarem ciała przysiadł na prawej nodze. Następnie upadł na plecy, uderzył głową o podłoże, zaś wskutek silnego bólu w prawej kostce nie mógł samodzielnie wstać. Po wezwaniu pomocy przez powoda, będący w pobliżu żołnierze zanieśli go do najbliższego obiektu wojskowego, gdzie usztywnili mu nogę dwoma kijami, zawięzali bandażem i wezwali przełożonego - chorążego M. D., który podjął decyzję o przewiezieniu powoda prywatnym autem przez jednego z żołnierzy, do (...) Centrum Medycznego S.A. z P..

Dowód:

- protokół wypadku w pracy nr (...) z załącznikami - k. 12 - 17
- skrócony wypis z rejestru gruntów - k. 20
- kopia mapy ewidencyjnej - k.21
- zdjęcia - k. 22
- zeznania świadka M. D. - k. 125, 189
- zeznania powoda R. R. - k. 213 verte - 214 verte
- zeznania świadka R. S. - k.125, 192 verte - 193

W szpitalu, po wykonaniu prześwietlenia nogi, które wykazało złamanie dwukostkowe, założono powodowi longetę gipsową i wypisano go do domu. Po 3 dniach noga zrobiła się sina i opuchnięta. Żona zawiozła powoda do lekarza ortopedy w W., który stwierdził, że kończyna powinna zostać natychmiast zoperowana, bowiem było to złamanie z przemieszczeniem i odpryskiem. Po zabiegu powód przez 6 tygodni pozostawał w gipsie, miał trudności z chodzeniem, zażywał środki przeciwbólowe, wymagał pomocy osób trzecich przy wykonywaniu codziennych czynności - ubieraniu się, przygotowywaniu posiłków i kąpieli. Opiekę nad powodem sprawowała żona (około 3 godziny dziennie) i osoby najbliższe, powód nie zatrudnił nikogo do pomocy, nie płacił też nikomu za opiekę. Do chwili obecnej powód utyka na prawą nogę i odczuwa ból, bowiem złamana kość nie zrosła się prawidłowo, a jej odłamek pozostał w nodze. Przed wypadkiem powód nie miał problemu z kończynami dolnymi, jeździł na rowerze, zajmował się pracami na

działce, obecnie nie wykonuje tych czynności. Po wypadku powód stał się bardziej nerwowy i smutny. W związku z wypadkiem powód pozostawał pod opieką lekarza POZ - u i miał problemy z kręgosłupem w odcinku szyjnym. Powód obecnie pracuje, ale ma zmniejszony zakres obowiązków, przed wypadkiem był na rencie, ale z powodu ogólnego stanu zdrowia, ponieważ chorował m.in. na nadciśnienie.

Dowód:

- dokumentacja z (...) w P. - k. 106 - 112
- zeznania powoda R. R. - k. 213 verte - 214 verte
- zeznania świadka B. R. - k.125, 189 verte - 192 verte
- dokumentacja medyczna z (...) w N. - 89 - 94
- dokumentacja medyczna z Ośrodka (...) przy (...) Fundacji Ochrony (...) w W. - k. 97 - 102
- dokumentacja medyczna z prywatnego gabinetu ortopedycznego D. R. - k.104 - 105
- wynik badania odcinka C kręgosłupa - k. 94

W związku z podjętym leczeniem, rehabilitacją i koniecznością dojazdu do lekarzy specjalistów powód poniósł wydatki w kwocie 1 500 zł. Wydatki te obejmowały rehabilitację 160 zł, lekarstwa 400 zł, kule 120 zł, rowerek stacjonarny do rehabilitacji 600 zł oraz wizyty u ortopedy i koszty przejazdu do W. do Górniczej Fundacji Ochrony (...) 20 marca 2012 r., 23 kwietnia 2012 r., 4 czerwca 2012 r., do (...) Szpitala im. A. (...) 17 lutego 2012 r., do gabinetu prywatnego ortopedy D. R. 15 lutego 2012 r., 3 kwietnia 2013 r.

Dowód:

- zeznania powoda R. R. - k. 213 verte - 214 verte
- dokumentacja medyczna z Ośrodka (...) przy (...) Fundacji Ochrony (...) w W. - k. 97 - 102
- dokumentacja medyczna z prywatnego gabinetu ortopedycznego D. R. - k.104 - 105

Patrowanie i ocena stanu dróg powiatowych, nadzór nad pracami związanymi z ich utrzymaniem, jak również koordynacja prac zimowego utrzymania dróg należy do zadań Zarządu Dróg Powiatowych w K. jako wyodrębnionej jednostki organizacyjnej Starostwa Powiatowego w K..

Dowód: uchwała nr 7/II/99 Rady Powiatu (...) z dnia 07.01.1999 r. - k.23

Droga nr (...) jest drogą publiczną będącą w zarządzie strony pozwanej, odśnieżaną zarówno przez Starostwo Powiatowe w K., jak i jednostkę wojskową w ramach pomocy na podstawie umowy użyczenia pługa. W dniu wypadku były obfite opady śniegu i niska temperatura, odcinek drogi, na którym doszło do zdarzenia nie był odśnieżony i posypany środkiem uszorstniającym, pod zalegającym śniegiem pozostawała warstwa lodu. Do wypadku doszło ok. 100 m poniżej miejsca, gdzie zawraca pług, który odśnieża drogi publiczne.

Dowód:

- zeznania świadka M. D. - k. 125, 189
- zeznania świadka R. S. - k.125, 192 verte - 193
- zeznania świadka J. W. - k.125, 193 - 193 verte

- zeznania świadka S. S. - k. 211 - 212

- zeznania powoda R. R. - k. 213 verte - 214 verte

Zgodnie z „Planem operacyjnym zimowego utrzymania dróg” całość prac związanych z zimowym utrzymaniem dróg powiatowych podlega Zarządowi Dróg Powiatowych w K.. Droga numer (...) przebiegająca na odcinku G. Państwa - K. jest wyłączony z zimowego utrzymania dróg w celu racjonalizacji kosztów utrzymania w sezonie zimowym oraz z uwagi na małe przeznaczenie gospodarcze, jest to tzw. „droga ślepa”, bowiem nie jest drogą przelotową, nie łączy gminy ani innych miejscowości. Wyłączenie z zimowego utrzymania dróg oznacza ich interwencyjne odśnieżanie przy użyciu ciężkiego sprzętu tj. pługów ciężkich, pługa wirnikowego oraz spycharek po wystąpieniu obfitych opadów śniegu, zawiei i zamieci powodujących zasypy śnieżne na drogach. Odcinki dróg wyłączone z zimowego utrzymania dróg oznakowane są tablicami informacyjnymi - tabliczka typu (...) z napisem „Droga nieodśnieżana”. Tabliczka z takim napisem ustawiona jest ok. 5,4 km od miejsca upadku powoda, została ona zamontowana 24.11.2011 r. przez Zarząd Dróg Powiatowych w K. w oparciu o „Plan operacyjny zimowego utrzymania dróg” zatwierdzony przez Przewodniczącego Rady Powiatu. Przedmiotowa droga ma standard VI - ty, co oznacza, że prace interwencyjne prowadzone są w zależności od potrzeb, jezdnie są posypywane po odśnieżaniu w miejscach wyznaczonych przez Zarząd Dróg, zaś występowanie wszystkich rodzajów śliskości po odśnieżaniu dopuszczalne jest w okresie 2 godzin od stwierdzenia jej występowania w wyznaczonych miejscach. „Plan operacyjny zimowego utrzymania dróg” został ustalony w oparciu o zarządzenie nr 46 Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 25 października 1994 r. w sprawie zasad odśnieżania i oczyszczania gołoledzi na drogach publicznych.

Dowód:

- plan operacyjny zimowego utrzymania dróg - k. 35 - 42

- pismo powoda z dnia 15.05.2013 r. kierowane do (...) k. 46

- pismo (...) z 12.06.2013 r. - k. 47

- pisma powoda do Starosty Powiatu (...) z dnia 08.04.2014 r. i z dnia 28.04.2014 r. - k. 48 i 49

- pisma Starosty Powiatu (...) z dnia 16.04.2014 r. i 07.05.2014 r. - k. 50 i 51

- zeznania świadka S. S. - k. 211 - 212

Pracodawca powoda został poinformowany o wypadku tego samego dnia około godziny 19.40. Zdarzenie zostało zakwalifikowane jako wypadek przy pracy. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS ustalono u powoda 7% długotrwały uszczerbek na zdrowiu i przyznano mu jednorazowe odszkodowanie w kwocie 4 760 zł.

Dowód:

- protokół wypadku w pracy nr (...) z załącznikami - k.12 - 17

- zgłoszenie wypadku przez szefa ochrony - k.18

- znajdujące się w aktach wypadkowych orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 14.11.2012 r. nr (...) i decyzja ZUS z 31.11.2012 r.

Decyzją z dnia 7 listopada 1991 r. powodowi została przyznana renta inwalidzka. Od dnia 2 września 2002 r. powodowi przysługuje stała renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Dowód:

- znajdująca się w aktach ZUS decyzja z 7.11.1991 r. o przyznaniu renty inwalidzkiej

- znajdująca się w aktach ZUS decyzja z 2.09.2002 r. o wysokości renty

Przed wypadkiem z dnia 12 lutego 2012 r. powód dwukrotnie uległ wypadkowi w drodze do pracy. Wskutek wypadku z 8 stycznia 2003 r. doznał skręcenia nogi prawej w okolicy kostki, zaś w wyniku wypadku z 10 czerwca 2007 r. uszkodził podgrupę tylnych mięśni łydki lewej.

Dowód: znajdujące się w aktach wypadkowych:

- karta wypadku nr (...) z 15.01.2003 r.

- karta informacyjna z leczenia szpitalnego z 21.02.2003 r.

- protokół nr (...) z 25.06.2007 r.

Na skutek wypadku z 12 lutego 2012 r. powód złamania kostki przyśrodkowej podudzia prawego z uszkodzeniem więzozrostu piszczelowo - strzałkowego z następowym leczeniem operacyjnym skutkującego 12% trwałym uszczerbkiem na zdrowiu (poz. M 162a Tabeli oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu stanowiącej załącznik do Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. Dz. U. z 2002 r. nr 234 poz. 1974 j.t.). Do chwili obecnej przebyty uraz skutkuje dolegliwościami bólowymi przy zbyt długim statycznym i dynamicznym obciążeniu operowanej kończyny, ograniczeniem ruchomości biernej i czynnej stawu skokowego prawego (niewielkiego stopnia), obrzękami pojawiającymi się szczególnie w godzinach wieczornych po całym dniu pracy. Doznany uraz może w przyszłości przyczynić się do przyspieszenia zmian zwyrodnieniowych stawu skokowego prawego. Proces leczenia powoda nie został zakończony, w przyszłości powód będzie wymagał leczenia usprawniającego, zaś rokowania co do jego stanu zdrowia są niepewne. W wyniku urazu naruszona została sprawność kończyny dolnej lewej, zarówno w zakresie statycznego, jak i dynamicznego obciążenia, co do chwili obecnej utrudnia w sposób zasadniczy czynności życia codziennego, jak i pracę zawodową.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii - k. 349 - 352

- płyty CD - 364

- pisemne wyjaśnienie opinii z dnia 03.08.2016 r. - k. 372

Pismem z dnia 28 lutego 2013 r. powód zwrócił się do Zarządu Dróg Powiatowych w K. o wskazanie, czy w dniu 12 lutego 2012 r. do jej obowiązków należało prowadzenie akcji zimowej w miejscu zdarzenia, czy była ona przeprowadzona, a jeśli tak, to w jaki sposób i przez jaki podmiot. W odpowiedzi pozwana podała, że zimowe utrzymanie dróg odbywa się zgodnie z zatwierdzonym przez Zarząd Powiatu (...) „Planem operacyjnym zimowego utrzymania dróg powiatowych na sezony zimowe (...), a droga powiatowa nr (...) jest wyłączona z zimowego utrzymania na całej długości, zaś jej odśnieżanie i posypywanie odbywa się interwencyjnie, po wystąpieniu obfitych opadów śniegu. Podała nadto, że w dniu 12 lutego 2012 r. w miejscu zdarzenia akcja zimowa nie była prowadzona, natomiast zgodnie z dziennikiem dyżurów w godzinach 15.50 - 19.50 przy pomocy pługopiaskarki droga nr (...) została posypana materiałem uszorstniającym (mieszkanką piasku i szlaki), ale tylko do parkingu w O. tj. w miejscu, gdzie pługopiaskarka może nawrócić. Wskazała również, że Zarząd Dróg Powiatowych nie zatrudnia konkretnego podmiotu, który miałby prowadzić akcję zimową na drodze nr (...), skoro jest ona wyłączona z zimowego utrzymania.

Dowód:

- pismo powoda z dnia 28.02.2013 r. wraz z mapą i fotografiami miejsca zdarzenia - k.19 - 22

- pismo Zarządu Dróg Powiatowych z 4.04.2013 r. - k. 24

Pismem z dnia 12 kwietnia 2013 r. powód zgłosił szkodę Zarządowi Dróg Powiatowych w K. domagając się wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia. Zarząd Dróg Powiatowych skierował sprawę do ubezpieczyciela - Towarzystwa (...) S.A., który odmówił przyjęcia odpowiedzialności za szkodę powstałą u powoda wobec braku winy ubezpieczonego.

Dowód:

- zgłoszenie szkody z dnia 12.04.2013 r. - k. 25 - 27
- pismo (...) z 23.04.2013 r. - k. 28
- stanowisko (...) S.A. z dnia 08.05.2013 r. - k. 29 - 30
- pismo ubezpieczyciela z dnia 25.06.2013 r. - k. 44

Powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 35 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną szkodę. Pozwana otrzymała powyższe pismo w dniu 22 sierpnia 2013 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 20.08.2013 r. z potwierdzeniem nadania i śledzenia przesyłek - k. 56 - 58 i 78 - 79

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części tj. co do kwoty 21 500 zł.

W niniejszej sprawie strona pozwana kwestionowała zasadność swojej odpowiedzialności za szkodę powoda powstałą w wyniku wypadku z dnia 12 lutego 2012 r. wskazując, że nie sposób przypisać jej winy za skutki przedmiotowego zdarzenia.

Zgodnie z przepisem art. 415 k.c. podstawą przyjęcia odpowiedzialności cywilnej jest wina wyrządzającego szkodę, a zatem określone, noszące cechy bezprawności, działanie bądź zaniechanie, również związane z ciężącym na sprawcy obowiązkiem czynnego działania i niewykonania tego obowiązku. Istotą przypisania danemu podmiotowi winy jest nadto ustalenie związku pomiędzy tym niedozwolonym czynem a powstałą szkodą.

Bezspornym jest, że do Zarządu Dróg Powiatowych jako jednostki organizacyjnej strony pozwanej należy, stosownie do treści art. 20 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1440 j.t.) i art. 5 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250 j.t. ze zm.) utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą, z wyjątkiem części pasa drogowego, o których mowa w art. 20f pkt 2, pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości przyległych do drogi publicznej oraz uprzątnięcie i pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników, jeżeli zarząd drogi pobiera opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych na takim chodniku.

W oparciu o powyższe należy stwierdzić, że obowiązkiem zarządcy drogi publicznej jest szeroko rozumiane utrzymanie jej w czystości. W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że wypadek, z tytułu którego powód dochodzi swojego roszczenia miał miejsce na drodze nr (...), która jest drogą powiatową o standardzie VI - ym i zgodnie z przyjętym przez Radę Powiatu „Planem operacyjnym zimowego utrzymania dróg” została wyłączona z zimowego utrzymania dróg. Powyższe oznacza obowiązek zarządcy interwencyjnego jej odśnieżania po wystąpieniu obfitych opadów śniegu, zawiei i zamieci powodujących zasypanie śnieżne na drogach przy użyciu ciężkiego sprzętu, posypywanie jezdni po odśnieżaniu w miejscach wyznaczonych przez Zarząd Dróg oraz usunięcie wszystkich rodzajów śliskości po odśnieżaniu w okresie 2 godzin od stwierdzenia jej występowania w wyznaczonych miejscach. Jednak nie sposób stwierdzić, by podjęte przez radę powiatu decyzje skutkowały zwolnieniem strony pozwanej od odpowiedzialności za zdarzenie, które wywołało szkodę po stronie powoda.

Na podstawie zeznań powoda, świadków oraz dokumentacji zdjęciowej Sąd stwierdził, że wbrew twierdzeniom strony pozwanej ponosi ona odpowiedzialność za szkodę powstałą u powoda, bowiem jako podmiot zobowiązany do utrzymania dróg powiatowych w należyтым stanie zaniechała tego obowiązku. Strona pozwana, mimo wystąpienia w dniu zdarzenia intensywnych opadów śniegu oraz powstania na nawierzchni warstwy lodu nie uczyniła zadość obowiązkowi wynikającemu z cytowanych wyżej przepisów tj. należyście nie odśnieżyła drogi, nie posypała jej środkiem zapobiegającym śliskości i nie skuła zalegającej pod śniegiem warstwy lodu. Powyższe niewątpliwie świadczą o winie strony pozwanej za skutki wypadku, któremu uległ powód i wiążą się z odpowiedzialnością odszkodowawczą.

Przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c. stanowi, że sąd może przyznać poszkodowanemu, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę (szkodę niemajątkową), ujmowaną, jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości, oraz cierpienia psychiczne, to jest ujemne uczucia, przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi. Zadośćuczynienie przyznawane jednorazowo, stanowić ma rekompensatę za całą krzywdę. Ma na celu przede wszystkim złagodzenie doznanego cierpienia, a jego wysokość musi uwzględniać stopień doznanego krzywdy, rodzaj naruszonego dobra, zakres i rodzaj rozstroju zdrowia, czas trwania cierpienia, wiek pokrzywdzonego, intensywność ujemnych doznań fizycznych i psychicznych, rokowania na przyszłość. (tak: wyrok SN z dnia 20.04.2006r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8.02.2006r., I A Ca 1131/05, LEX nr 194522).

Ustalając zakres krzywdy powoda R. R. wynikającej z przedmiotowego zdarzenia Sąd oparł się na zeznaniach świadka B. R. i powoda, zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej oraz opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii - ortopedii. Sąd miał na względzie zakres doznanego przez powoda obrażeń, rozmiar bólu, czas trwania leczenia oraz stopień ustalonego długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Zdaniem Sądu, zgromadzona w aktach sprawy dokumentacja medyczna jest autentyczna i nie budzi wątpliwości co do jej treści, opinia biegłego jest natomiast rzetelna, wykonana w oparciu o zgromadzoną dokumentację medyczną powoda, po przeprowadzeniu wywiadu chorobowego oraz badania powoda. Biegły w swojej opinii wyjaśnił zarówno stwierdzone urazy, które miały wpływ na ocenę stanu zdrowia poszkodowanego, jak i metodę ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu. Co do zeznań powoda i świadka Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich prawdziwości, są one bowiem koherentne z treścią pozostałych dowodów. Sąd uznał również zeznania pozostałych świadków co do okoliczności zdarzenia za wiarygodne, bowiem tworzą one logiczną i spójną całość oraz potwierdzają twierdzenia powoda, jak również są zbieżne z jego zeznaniami

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd ustalił, że powód doznał w wypadku z 12 lutego 2012 r. złamania kostki przyśrodkowej podudzia prawego z uszkodzeniem więzozrostu piszczelowo - strzałkowego z następowym leczeniem operacyjnym skutkujący 12% trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Należy wskazać, że do chwili obecnej, mimo przebytej operacji i rehabilitacji, u powoda utrzymują się dolegliwości bólowe przy zbyt długim statycznym i dynamicznym obciążeniu operowanej kończyny, ograniczeniem ruchomości biernej i czynnej stawu skokowego prawego (niewielkiego stopnia), obrzękami pojawiającymi się szczególnie w godzinach wieczornych po całym dniu pracy. Doznany uraz może natomiast w przyszłości przyczynić się do przyspieszenia zmian zwyrodnieniowych stawu skokowego prawego, zaś rokowania co do stanu zdrowia powoda są niepewne. Zdaniem Sądu, niewątpliwie następstwa przedmiotowego zdarzenia spowodowały u powoda zmianę jego dotychczasowego sposobu życia, wpłynęły negatywnie na stan zdrowia i ogólne samopoczucie, ze względu na ograniczenie w sferze zawodowej i prywatnej. O uciążliwości odczuwanych dolegliwości świadczy nie tylko opinia biegłego sądowego i dokumentacja medyczna powoda, ale również okoliczność, że poddał się on prywatnym zabiegom rehabilitacyjnym, co niewątpliwie wpłynęło również na jego sytuację finansową.

Zdaniem Sądu, podnoszona przez stronę pozwaną okoliczność, że powód przyczynił się do wypadku jest nieuzasadniona i nie podlegała uwzględnieniu. Należy wskazać, że powód jest osobą niepełnosprawną i otrzymuje rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Powyższa okoliczność w żaden sposób nie świadczy jednak, by niepełnosprawność powoda, która nie ma związku z upośledzeniem motorycznym, spowodowała jego upadek. Co więcej, powód uległ wcześniej dwóm wypadkom przy pracy, niemniej jednak zakres doznanego wówczas obrażeń nie

pokrywa się z zakresem obrażeń doznanych w wyniku wypadku z dnia 12 lutego 2012 r. Bacząc na powyższe, Sąd nie znalazł podstaw, by uznać, że stan zdrowia powoda przyczynił się do przedmiotowego zdarzenia. W ocenie Sądu, idąc tokiem rozumowania strony pozwanej, osoba ze stwierdzoną niepełnosprawnością w czasie zimy nie powinna unikać sytuacji, w których jest większe ryzyko poślizgnięcia się czy upadku. Strona pozwana jako zarządca drogi powinna utrzymywać je w takim stanie, by zarówno osoby pełnoprawne jak i niepełnosprawne mogły bezpiecznie poruszać się w okresie występowania śliskości, czy opadów śniegu.

Sąd oddalił wniosek dowodowy z wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku w sprawie I C 178/11 i przesłuchania biegłego z zakresu medycyny sądowej, bowiem dowody te nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, zaś dla wyjaśnienia spornych okoliczności wystarczyły przeprowadzone dowody z dokumentów, zeznań powoda, świadków i opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii - traumatologii.

Mając na uwadze charakter obrażeń doznanych przez powoda Sąd stwierdził, że zadośćuczynienie w kwocie 20 000 zł będzie adekwatne do rozmiaru doznanej krzywdy. Sąd uwzględnił rodzaj naruszonego dobra, jakim jest zdrowie człowieka, odczuwane przez powoda dolegliwości bólowe, z powodu których do chwili obecnej zmuszony jest zażywać leki przeciwbólowe. Na wysokość przyznanego zadośćuczynienia wpłynęło podjęte przez powoda leczenie, w tym zabieg operacyjny i odbicie rehabilitacji, świadczące o intensywności i uciążliwości doznanych dolegliwości, jak również ustalony przez biegłego sądowego trwały uszczerbek na zdrowiu. Nie wpływa również na wysokość przyznanego zadośćuczynienia przyznane jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy, ponieważ zupełnie inna jest podstawa jego świadczenia i wynika z podlegania przez powoda ubezpieczeniu społecznemu, nie zaś ze stosunku cywilnoprawnego, z jakim mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 444 §1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

W odniesieniu do odszkodowania, Sąd przyznał również powodowi zwrot kosztów leczenia w wysokości 1 500 zł zgodnie z art. 322 k.p.c. W niniejszej sprawie ściśle udowodnienie wysokości żądania w przedmiocie zwrotu kosztów leczenia było utrudnione, bowiem powód nie przedstawił dowodów uiszczenia należności za prywatne wizyty lekarskie, jak również dowodów na zakup paliwa. Niemniej jednak z akt sprawy wynika, że powód leczył się w Prywatnym Gabinecie Ortopedycznym w W. D. R., w Górniczej Fundacji Ochrony (...) w W. oraz dojeżdżał na rehabilitację. Powód zakupił też rowerek stacjonarny, by usprawnić nogę. Dokonywał też zakupu lekarstw oraz kuli. Mając na względzie ilość odbytych wizyt w W. oraz odległość pomiędzy miejscem zamieszkania powoda a placówkami medycznymi, koszty zakupu leków, koszty rehabilitacji Sąd uznał, że żądana kwota 1 500 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia nie jest w żaden sposób wygórowana.

Sąd oddalił natomiast powództwo w zakresie dotyczącym zwrotu kosztów opieki uznając, że jest ono bezzasadne. Należy podkreślić, że warunkiem przyznania odszkodowania jest ustalenie, że w majątku poszkodowanego w istocie doszło do takiego uszczerbku. Przepis art.361 § 1 i 2 k.c. stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Jak wynika z treści pozwu oraz zeznań powoda i świadka B. R., po wypadku powód wymagał pomocy osób trzecich przy wykonywaniu czynności życia codziennego. Opiekę nad powodem sprawowała żona - ok. 3 godziny dziennie oraz osoby najbliższe. Okoliczności tych nie sposób zakwestionować, jednak istotnym jest, że sprawowanie opieki nad powodem nie wiązało się z koniecznością zaniechania przez jego żonę wykonywania pracy zawodowej, zaś powód wskazał, że opieka sprawowana przez osoby trzecie była nieodpłatna. Należy nadto wskazać, że zgodnie z przepisem art.23 k.r.o. małżonkowie obowiązani są do wzajemnej pomocy, a więc również w czasie choroby, w okresie rekonwalescencji itp. W oparciu o powyższe brak jest przesłanek, by stwierdzić, że w majątku powoda doszło do

jakiegokolwiek uszczerbku, zaś twierdzenia powoda co do zasadności przyznania rekompensaty za usługi opiekuńcze są całkowicie chybione i nie znajdują oparcia w obowiązujących przepisach.

Powództwo o ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku na przyszłość również podlegało oddaleniu, bowiem orzekając o wysokości przyznanego zadośćuczynienia Sąd uwzględnił również dolegliwości, które powód będzie odczuwał w przyszłości w sferze fizycznej, a o których wypowiedział się biegły z zakresu chirurgii - ortopedii. Krzywda obejmuje również swoim zakresem dolegliwości, które wystąpią z określonych skutków. Mając na uwadze treść przepisu art. 442¹ § 1 i 3 k.c. należy uznać, że w razie ujawnienia się u powoda nowej krzywdy będzie miał możliwość wystąpienia z nowym powództwem opartym na okolicznościach pozostających w związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 12 lutego 2012 r. Zdaniem Sądu, obecny stan prawny potwierdza zatem, że nie występuje ryzyko przedawnienia ewentualnych przyszłych roszczeń powoda. W ocenie Sądu, wyrok ustalający odpowiedzialność na przyszłość strony pozwanej w razie pojawienia się nowej krzywdy nie będzie stanowił istotnego dowodu dla wykazania związku przyczynowego między nową krzywdą a wypadkiem, a sama ewentualność powstania innych skutków zdarzenia nie powoduje istnienia interesu prawnego.

Orzeczenie w zakresie odsetek oparto na przepisach art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Jak wynika z akt sprawy, pismem z dnia 20 sierpnia 2013 r. powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty odszkodowania w terminie 3 dni. Skoro strona pozwana otrzymała wezwanie w dniu 22 sierpnia 2016 r., to termin spełnienia świadczenia upłynął 25 sierpnia 2013 r., a zatem roszczenie stało się wymagalne dnia następnego.

O kosztach orzeczono zgodnie z przepisem art. 100 k.p.c. Łączne koszty poniesione przez powoda to kwota 4 351 zł. Na koszty te składały się: opłata sądowa od pozwu - 1 200 zł, zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego za sporządzone opinie 700 zł, koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika powoda 2 400 zł oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictwa 51 zł (uiszczono trzy opłaty po 17 zł). Koszty procesu strony pozwanej wynosiły 2 400 zł. Mając na uwadze, że powód wygrał sprawę w 90 %, to z jego kosztów należy mu się kwota 3 915,90 zł (4 351 zł x 90 %), zaś stronie pozwanej 240 zł (2 400 zł x 10 %). Zatem z kosztów powoda po stosunkowym rozdzieleniu, strona pozwana winna zwrócić powodowi sumę równą 3 675,90 zł (3 915,90 zł - 240 zł).

Wskazać należy, że w chwili zamknięcia przewodu sądowego Sąd nie dysponował faksem zawierającym spis kosztów, ponieważ ten podpisany został do sprawy o sygn. akt I C 1930/16, która była wywoływana o godz. 13.07. Niezależnie jednak od tego stwierdzić należy, że jak dotąd przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują możliwości wnoszenia pism sądowych tą drogą. Ponadto, nawet gdyby uznać, że pismo wniesione faksem obarczone jest brakiem formalnymi - brak podpisu pełnomocnika, to Sąd przecież nie może być zmuszony do odraczania rozprawy i wzywania pełnomocnika do uzupełnienia tego braku (art.126 § 1 pkt 4 k.p.c.). Zatem, w ocenie Sądu, rzeczą pełnomocnika było złożenie zgodnie z przepisem art.109 § 1 zd. 1 k.p.c. spisu kosztów najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia w formie spełniającej wymagania formalne pisma procesowego. Pełnomocnik powoda otrzymał zawiadomienie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 16 listopada 2016 r. w dniu 10 października 2016 r., a więc miał możliwość przesłania spisu kosztów podpisanego przez siebie odpowiednio wcześniej przed rozprawą drogą pocztową, a tylko pomocniczo faksem.

Sąd obciążył również stronę pozwaną brakującymi kosztami sądowymi w wysokości 407,99 zł. Należy wskazać, że koszt opinii sporządzonych przez biegłego to kwota 1 107,99 zł, należność tę pokryto częściowo z zaliczki wpłaconej przez powoda w kwocie 700 zł, w pozostałym natomiast zakresie tymczasowo z wydatków Skarbu – Państwa Sądu Rejonowego w Kłodzku.